

- proizvoda od mlijeka u skladu sa (Prilog I Uredbe 2073/2005).
13. Eksterna ispitivanja uzoraka mlijeka i proizvoda od mlijeka u laboratorijima čiji obim akreditacije obuhvata ispitivanja u skladu sa parametrima i metodama utvrđenim u Prilogu I Uredbe 2073/2005.
  14. Procedure da svi podaci o proizvodnji i samokontroli subjekta budu jasni i provjerljivi i da na zahtjev, budu dostupni veterinarskom inspektoratu.
  15. Procedure i postupke ispitivanja, kada je to potrebno, za određivanje održivosti, odnosno validaciju usklađenosti mikrobioloških i drugih kriterija tokom roka upotrebe proizvoda deklarisanog na etiketi proizvoda, u skladu sa Prilogom II Uredbe EC 2073/2005 uključuje:
    - specifikacije fizičkih i hemijskih osobina proizvoda kao što su: pH vrijednost, aw (aktivnost vode), sadržaj soli, koncentracije konzervansa,
    - način prerade, pakovanja i skladištenja, koji utiču na mogućnost kontaminacije i predviđeni rok upotrebe.

U toku inspeksijskog postupka utvrđivanja ispunjenosti veterinarsko-zdravstvenih uslova za izvoz proizvoda od mlijeka u EU i u toku službenih kontrola, subjekat je u obavezi da upozna i stavi na raspolaganje nadležnom veterinarskom inspektoratu dokumentaciju koja se odnosi na odobravanje objekta.

PRIOLOG II

Obaveze veterinarskog inspektora

U toku inspeksijskog postupka utvrđivanja ispunjenosti veterinarsko-zdravstvenih uslova za izvoz proizvoda od mlijeka u EU, nadležni inspektor je u obavezi da provjeri i potvrdi/odobri:

- da je cjelokupan sistem snabdijevanja sirovim mlijekom i proces izrade proizvoda od mlijeka za tržište EU dokumentovan,
- da je obezbijedeno potpuno razdvajanje EU sirovog mlijeka i EU proizvoda u toku procesa proizvodnje od farme do isporuke gotovih proizvoda na tržište EU,
- da je obezbijedena primjena odgovarajućih standarda i kriterija EU, utvrđenih u zahtjevima Uredbe EC 852/2004, Uredbe EC 853/2004 i Uredbe EC 2073/2005, kao i odgovarajućih propisa u BiH,
- da postoji i da se primjenjuje sistem upravljanja bezbjednosti razvijen na principima dobre higijenske i dobre proizvođačke prakse, odnosno na principima HACCP, kao i da su svi zahtjevi i procedure, koji se primjenjuju na sirovo mlijeko i proizvode namijenjene za izvoz u EU, sastavni dio dokumenata internog sistema bezbjednosti hrane/proizvoda subjekta, ili jednog objedinjenog dokumenta (Plan kvaliteta), čiji sadržaj uključuje sve procedure, postupke, kriterije i mjere koje se odnose na opšte i posebne uslove proizvodnje, sistem kontrole za sirovo mlijeko i proizvode od mlijeka koji su namijenjeni za izvoz u EU,
- da je obezbijedena primjena procedura za planiranje sistema samokontrole sirovog mlijeka i proizvoda od mlijeka, uključujući uslove higijene u primarnoj proizvodnji, transportu i prijemu sirovog mlijeka, kao i uslova u proizvodnji i skladištenju proizvoda od mlijeka,
- da se u praksi primjenjuju procedure i planovi sistema bezbjednosti proizvoda, odnosno planovi uzorkovanja i, kada je to potrebno, poduzimanja korektivnih mjera u skladu sa definisanim kriterijima i dobrom praksom,

- da se za eksterna laboratorijska ispitivanja koriste akreditovane laboratorije i metode u skladu sa zahtjevima iz Priloga I Uredbe 2073/2005,
- da se primjenjuje procedura i dokumentovani postupci za određivanje održivosti, uključujući i dokaze o validaciji roka upotrebe proizvoda deklarisanog na etiketi proizvoda.

Veterinarski inspektor da bi potpisao veterinarski certifikat od subjekta za poslovanje s hranom mora dobiti na uvid:

- ažuriranu listu farmi koje su odobrene za proizvodnju mlijeka EU kvalitete;
- posljednja izvješća o analizi sirovog mlijeka na ukupan broj mikroorganizama i somatskih ćelija (geometrijska sredina);
- evidencije o termičkoj obradi mlijeka (otprintane liste praćenja temperature tokom 24 sata za posljednjih 7 dana);
- dokumente koji prate proizvod kroz proizvodni proces (dijagram toka).

254

Na temelju članka 82. stavka 1. točka 1. Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02), i članka 68. stavak 3. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05), federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva donosi

INSTRUKCIJU

O NAČINU VOĐENJA EVIDENCIJE O LIJEČENJU ŽIVOTINJA, UPOTRIJEBLJENIM LIJEKOVIMA I KARENCI ZA LIJEKOVE, KOJA SE VODI NA IMANJIMA NA KOJIMA SE DRŽE ŽIVOTINJE

1. Ovom Instrukcijom se bliže uređuje način vođenja evidencije o liječenju životinja, upotrijebljenim lijekovima, karenci za lijekove i drugim upozorenjima vlasniku-držatelju životinja u vezi sa liječenjem, koja se vodi na imanjima na kojima se drže životinje. Postavljanje dijagnoze i liječenje životinja, mogu obavljati samo doktori veterinarske medicine, odnosno diplomirani veterinari sa položenim stručnim ispitom i licencom za obavljanje veterinarske djelatnosti. Veterinarski tehničari, koji imaju položen stručni ispit pomažu veterinarima u obavljanju veterinarske djelatnosti i pod njihovim nadzorom obavljaju poslove koje im oni povjere. Veterinarski tehničari ne mogu samostalno raspolagati lijekovima, te tako veterinarski tehničari ne mogu voditi evidenciju odnosno ovjeravati obrasce u vezi sa liječenjem. Izuzetno veterinarski tehničari koji obavljaju produženu terapiju životinja, kod kojih je već postavljena dijagnoza, po nalogu i uz odobrenje veterinaru mogu ovjeravati i popunjavati obrasce o liječenju životinja.
2. Prilikom obavljanja terapije, pored obveznih evidencija koje se vode na temelju **Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencija i obimu dostavljanja izvještaja o provođenju zdravstvene zaštite životinja ("Službeni list SR BiH", broj 5/79)**, obvezno se vodi evidencija o utrošenim lijekovima na imanju na kome je provedeno liječenje životinja sukladno **Pravilniku o uvjetima kojima moraju udovoljavati farme i uvjetima za zaštitu životinja na farmama ("Službeni glasnik BiH", broj 46/10)**.

Cilj vođenja evidencije na imanju jeste osiguranje potpune sljedivosti podataka i osiguranje dovoljno informacija vlasniku-držatelju životinja u vezi sa mogućim štetnim

interakcijama lijekova, karenci i važnim upozorenjima u vezi sa liječenjem životinja i upotrijebljenim lijekovima.

Prilikom liječenja životinja doktor veterinarske medicine, odnosno diplomirani veterinar koji je liječio životinju dužan je da o svim značajnim informacijama u vezi sa liječenjem upozna vlasnika-držatelja životinja i da ga upozori na sve moguće neželjene posljedice i upozorenja u vezi sa liječenjem. Posebice je u obvezi da upozori vlasnika-držatelja životinja u vezi sa vremenom karence za meso, mlijeko i načinom postupanja sa mlijekom liječenih životinja. Ako liječene životinjske vrste služe za dobivanje jaja za ishranu ljudi, upozoriti će ih o vremenu karence za jaja.

Cilj vođenja evidencije na imanjima jeste i osiguranje dovoljno informacija u vezi sa liječenjem i drugim zainteresiranim osobama kao što su: veterinarski inspektori, radnici drugih veterinarskih organizacija i veterinarskih specijalističkih službi.

3. Evidencija o liječenju životinja, upotrijebljenim lijekovima, karenci za lijekove i drugim upozorenjima vlasniku-držatelju životinja u vezi sa liječenjem, na imanju vodi se na posebnom obrascu (Prilog broj 2).

Obrasci se popunjavaju čitko štampanim slovima. U obrasce se unose svi predviđeni podaci u vezi sa liječenjem a u slučaju da se terapija ponavlja kroz više dana svaki dan se posebno upisuje u obrascu.

Popunjeni obrasci se na imanjima čuvaju najmanje tri godine od zadnjeg unosa podataka. Ordinirajući veterinar je u obavezi da na ove okolnosti usmeno upozori vlasnika-držatelja životinja.

Podaci koji se unose u obrasce u vezi sa liječenjem:

- naziv apliciranog lijeka;
- datum aplikacije lijeka;
- količina apliciranog lijeka;
- način aplikacije lijeka (i/m, p/o, s/c, i/p drugo opisati);
- vrsta, starost, kategorija i spol liječene životinje;
- broj ušne markice životinje;
- dijagnoza;
- propisana karencija;
- ime, prezime i faksimil ordinirajućeg veterinara koji je lijek aplicirao;
- potpis vlasnika ili odgovorne osobe na imanju da je razumio karenciju.

4. Sastavni dio ove instrukcije čini i lista supstanci i lijekova namijenjenih uporabi u veterinarstvu zabranjenih za uporabu u terapiji životinja namijenjenih ishrani ljudi ili dobivanju proizvoda namijenjenih ishrani ljudi. (Prilog broj 1).

5. Ova Instrukcija stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 06-24/1-30-2/14

24. siječnja 2014. godine
Sarajevo

Ministar

Jerko Ivanković - Lijanović, v. r.

Prilog 1

**LISTA
ZABRANJENIH SUPSTANCI I LIJEKOVA
NAMIJENJENIH UPORABI U VETERINARSKOJ
MEDICINI ZA TRETIRANJE ŽIVOTINJA
NAMIJENJENIH ISHRANI LJUDI ILI DOBIVANJU
PROIZVODA NAMIJENJENIH ISHRANI LJUDI**

I

- 1) beta-agonisti;
- 2) "Vučija jabučica" (*Aristolochia* spp.) i pripravci dobiveni od iste;
- 3) dapson (Dapsone);
- 4) kolhicin (Colchicine);
- 5) laktoni rezorcilne kiseline uključujući i zeranol (zeranol);
- 6) nitrofurani: nitrofurazon (nitrofurazone), furazolidon (furazolidone) i drugi nitrofurani;
- 7) nitroimidazoli: dimitridazol (dimitridazole), metornidazol (metronidazole) ronidazol (ronidazole);
- 8) hloramfenikol (Chloramphenicol);
- 9) hlороform (Chloroform)
- 10) hlорpromazin (Chlorpromazine);
- 11) steroidi;
- 12) stilbeni, derivati stilbena i njihovih soli;
- 13) 17 beta-estradiola i estarskih derivata 17 beta-estradiola;
- 14) supstance sa gestagenim, androgenim i estrogenim djelovanjem;
- 15) hormon rasta;
- 16) tireostatici.

II

- (1) Izuzetno od točke I ovog priloga dozvoljena je uporaba isključivo u terapijske svrhe određenih supstanci i lijekova koji sadrže:
  - a) alil trenbolon za peroralnu primjenu, te beta-agoniste za primjenu na kopitarima, u skladu sa uputstvima proizvođača;
  - b) beta-agoniste, u obliku injekcija, koji podstiču tokolizu kod krava za vrijeme telenja.
- (2) Lijekove iz stavka (1) primjenjuje veterinar i o tome mora da vodi evidenciju propisanu člankom 5. stavak (3) **Odluke o zabrani primjene na životinjama određenih beta-agonista te materija hormonskog i tireostatskog djelovanja** ("Službeni glasnik BiH", broj 74/10).
- (3) Zabranjeno je primjenjivati u terapijske svrhe beta-agoniste na tovnim životinjama i rasplodnim životinjama na kraju njihovog reproduccionog života.
- (4) Zabranjeno je primjenjivati 17 β-estradiol i njegove estere u svrhu podsticanja rasta u terapijske i zootehničke svrhe, osim terapijske primjene od strane veterinara na životinjama koje se ne koriste za ishranu ljudi.
- (5) Vlasnik odnosno držatelj životinje ne smije da drži i primjenjuje veterinarsko-medicinske proizvode koji sadrže materije iz članka 3. Odluke o zabrani primjene na životinjama određenih beta-agonista te materija hormonskog i tireostatskog djelovanja.

